

Statenvoorstel 63/18 A

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering : 12 november 2018

PS-vergadering :

Onderwerp

Smart data: eerste stap richting een vooraanstaande data-economie

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

Samenvatting

Onder 'smart data' of dataficatie verstaan we het realiseren van waarde uit data. Data hebben steeds meer invloed op ons leven, werken en welzijn. Het gebruik van data biedt nieuwe mogelijkheden aan artsen (op afstand patiënten monitoren, gepersonaliseerde medicatie), verbetert mobiliteit (file-informatie op maat, slimmer plannen van transport) en helpt de verduurzaming van de voedselproductie (precisie-landbouw). De Brabantse data-economie groeit momenteel met 14 procent per jaar naar 3,5 miljard euro in 2020. Deze en andere cijfers zijn terug te vinden in de [Marktanalyse smart data](#).

Data hebben dus niet alleen grote economische potentie. Ook om actuele maatschappelijke uitdagingen het hoofd te bieden, wordt het gebruik ervan steeds belangrijker. De provincie wil dat de regio zijn positie op het gebied van data-economie behoudt en vergroot. Daarvoor zijn verdere investeringen met een maatschappelijke revolverendheid nodig. Dit Statenvoorstel dient als toelichting op een eerste investeringsverzoek.

1. De **ambitie** van de provincie is Brabant te ontwikkelen tot een vooraanstaande data-techregio in Europa, zoals verwoord in de [Agenda Digitalisering](#). Dit dossier is een eerste stap in de ontwikkeling van die ambitie.
2. Het **doel** van de programmalijn Smart Data is de kansen in de data-economie te verzilveren.
3. De **insteek** van de programmalijn is het concreter maken van maatschappelijke vergezichten op het gebruik van data. Het gaat daarbij om de combinatie van data enerzijds en de topclusters high tech en maintenance (de maakindustrie); life sciences& health; agrofood en logistiek/supply chain anderzijds (zie illustratie op volgende bladzijde).

De programmaliijn Smart Data, is een bouwsteen in de [Agenda Digitalisering](#), waarmee u dit voorjaar heeft ingestemd. De programmaliijn wordt uitgevoerd vanuit het [Economisch Programma Brabant 2020](#) en het [Uitvoeringsprogramma innovatie Hightech Systemen en Materialen \(HTSM\) 2017-2020](#). Dit dossier beoogt een eerste stap mogelijk te maken in het toekomstbestendig maken van het mkb. Het richt zich in eerste instantie op de maakindustrie. Later volgt een uitrol naar de overige topclusters

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

De beoogde programmaliijn Smart Data richt zich op het verzilveren van kansen in de data-economie. In **vier actielijnen** werken we aan de ontwikkeling van nieuwe bedrijvigheid (databusiness) en aan drie belangrijke randvoorwaarden voor dataficatie: voldoende datacompetentie, vrij en vertrouwd data delen en voldoende kennis- en datawerkers.

De programmaliijn Smart Data onderscheidt vergezichten op het gebruik van data in de topclusters high tech en maintenance (de maakindustrie); life sciences & health; agrofood en logistiek/supply chain. De eerste sector waarop de programmaliijn zich richt, is de maakindustrie. Het programma kent bovendien vier actielijnen, waarvan er nu twee worden uitgewerkt: datacompetentie en data delen.

Hoewel de vier actielijnen een samenhangend geheel vormen, laat de eerder genoemde Marktanalyse smart data zien dat twee voorwaarden cruciaal zijn voor het opbouwen van een gedegen data-infrastructuur: datacompetentie en data delen.

De missie voor datacompetentie is dat alle mkb-bedrijven in Brabant alert zijn op de kansen die dataficatie biedt en dat zij vervolgens competent zijn om deel te kunnen nemen aan de data-economie. Bij data delen is de missie om data vrij en veilig te kunnen ontsluiten en delen. Dat vraagt om het oplossen van technische, financiële, juridische en organisatorische knelpunten. Deze stappen zijn niet van vandaag op morgen gerealiseerd, maar zijn onmisbaar voor de succesvolle ontwikkeling van de data-economie. Daarom stellen U voor nu te starten met twee projecten.

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

Deze vormen een eerste uitwerking van de *actielijnen* datacompetentie en data delen en hebben betrekking op het *vergezicht* van de toekomstbestendige high tech maakindustrie:

1. Het Data Value Centre Smart Industry (DVC)
Dit is een samenwerkingsverband in ontwikkeling van FME, ministerie van EZK, BOM, Brainport, Jheronimus Academy of Data Science (JADS), TNO, Brainport Industries en de provincie. Het Data Value Center zal ondernemers informeren, motiveren, trainen en begeleiden om waarde uit data te halen. Doel is om mkb-ondernemers kansen te laten benutten met dataficatie. In het eerste jaar zal het DVC zich richten op tweehonderd ondernemers.
2. De realisatie van de testomgeving Digitale Fabrieken
Hierbij ervaren ondernemers hoe een fabriek gedigitaliseerd kan worden en hoe zij dit in hun eigen bedrijf kunnen implementeren. We willen hiermee minimaal honderd mkb-bedrijven bereiken.

Zoals gezegd, zijn deze twee initiatieven een eerste stap. De projecten zijn gebaseerd op de uitkomsten van de Marktanalyse smart data en worden breed gedragen door het bedrijfsleven. Ook zijn zij uit te breiden en uit te rollen naar andere clusters.

De actielijnen databusiness en datatalent worden nu verkend. Het Economisch Programma Brabant 2020 kijkt vanuit de verschillende uitvoeringsprogramma's naar de transitieopgaven voor een vitale data-economie, bijvoorbeeld op het terrein van (agro)food, gezondheidszorg, supplychain en maintenance/circulaire economie en werkt de actielijn databusiness uit. De bredere koepel Digitale Agenda bekijkt welke opgaven de data-economie met zich meebrengt op het gebied van datatalent: hoogwaardige (data)kennis. Het gaat dan bijvoorbeeld over het opleiden en /of omscholen en aantrekken van gekwalificeerde datawerkers. Deze lijnen zijn nog niet voorzien van projectvoorstellen, we komen daar in een latere fase bij Uw Staten op terug.

Vervolgproces

Op basis van de eerste projectresultaten van datacompetentie en data delen én de verdere uitwerking van databusiness en datatalent, volgt volgend jaar de verdere uitrol en invulling van de vier actielijnen in onderlinge samenhang.

- Voor datacompetentie betekent dit dat na de eerste stap in de richting van tweehonderd mkb-bedrijven, een uitrol volgt naar minimaal vierhonderd datacompetente mkb-bedrijven in 2020.
- In de tweede fase van de actielijn Datadelen wordt de blauwdruk voor datadelen verder uitgebouwd en worden er standaard aanpakken gedefinieerd voor de overige onderdelen (toepassingen, businessmodellen). In de derde fase bouwen de betrokken bedrijven de gerealiseerde concepten zelfstandig uit tot markttoepassingen. Door deze gefaseerde aanpak fungeert het project Digitale Fabrieken als vliegwiel voor datagedreven ontwikkelingen in de digitale fabriek van de toekomst.

- Databusiness richt zich, langs een apart spoor, in eerste instantie op 'high tech meets agrofood' en logistiek. Voor de toepassing in de agrofood wordt momenteel een aantal concrete projecten uitgewerkt. Het gaat bijvoorbeeld om een stal waarin smart data de gezondheid en groei van een individueel varken sturen, met als doel een antibioticavrije varkensketen. Een ander project gebruikt data voor nauwkeurige behandeling van de aardappelplant. Het doel daarvan is een productie die vrij is van gewasbeschermingsmiddelen en een methode die kan worden uitgerold naar andere landbouwproducten. Enkele logistieke projecten worden opgewerkt voor een OPZuidcall.
- Datatalent, waar via de digitale agenda aan wordt gewerkt, de provinciale actielijn op het gebied van talent en kennis voor de data-economie, nemen we via de provinciale inzet in de Jheronimus Academy of Data Science 'fase 2' ter hand. Op die manier verbinden we de kennisontwikkeling binnen de JADS aan de behoeften van het brede mkb op het gebied van data en datakenniswerkers. De projectvoorstellen die hiervoor in ontwikkeling zijn, laten zien hoe de kennis van JADS wordt gevaloriseerd.

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

Aan de hand van bovengenoemde ontwikkelingen komen wij terug bij Uw Staten met uitgewerkte voorstellen. Voor een deel zal daarmee ook provinciale financiering zijn gemoeid. Op dit moment is de omvang van de provinciale bijdrage nog niet aan te geven. Inzet is in elk geval om de provinciale middelen in deze vervolgfase zoveel mogelijk revolverend in te zetten. Behalve van financieringsmiddelen van de EU, zoals OP-Zuid en Interreg, wordt geprobeerd een koppeling te maken met Breedbandmiddelen en – op het gebied van agrofood – van de Regiodeal Noordoost. Eind van dit jaar komt daarover meer duidelijkheid; de intentie is om in het voorjaar 2019 te ondertekenen. Pas daarna spreken we over concretisering en een eventuele provinciale bijdrage.

Het voorstel

1. Instemmen met de uitwerking van de twee actielijnen datacompetentie en datadelen en start van de twee projecten Data Value Center Smart Industry en Realisatie testomgeving Digitale Fabrieken binnen de programmaliijn D smart data als onderdeel van het reeds vastgestelde 'Uitvoeringsprogramma innovatie hightech systemen en materialen 2017-2020, waarin wordt ingezet op dataficatie van de economische topclusters binnen het Economisch Programma Brabant 2020
2. De begrotingswijziging ad €2,55 miljoen vast te stellen voor de begroting 2019, te dekken uit Reserve Investeringsagenda Economische Structuurversterking 3^e tranche.

Aanleiding

Dit voorstel bouwt voort op eerdere kaders waartoe Provinciale Staten heeft besloten. De programmaliijn Smart Data, is een bouwsteen in de [Agenda Digitalisering](#), waar u dit voorjaar mee heeft ingestemd. De programmaliijn wordt uitgevoerd vanuit het [Economisch Programma Brabant 2020](#) en het

onderliggende [Uitvoeringsprogramma innovatie Hightech Systemen en Materialen \(HTSM\) 2017-2020](#).

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

In opdracht van de provincie heeft de BOM een onderzoek [Marktanalyse smart data](#) onder zeshonderd mkb-ondernemers uitgevoerd. Dit onderzoek heeft inzicht gegeven in de kansen en uitdagingen van data voor het mkb in de topclusters. Bij het mkb blijken de kennis van en de ervaring met gebruik en verwaarding van data onvoldoende te zijn om zijn concurrentiepositie te behouden en/of te verstevigen. Negen op de tien bedrijven hebben behoefte aan ondersteuning bij het verzilveren van kansen met dataficatie. Daarnaast zijn er zorgen over de beschikbaarheid van voldoende goed opgeleid talent op elk niveau.

Bevoegdheid

Provinciale Staten zijn bevoegd tot het stellen van kaders en hebben het budgetrecht. Zij zijn bevoegd tot een wijziging van de provinciale begroting. Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit voorstel.

Doel

Het doel van de provincie is bij te dragen aan het innovatievermogen van de topclusters en daarmee aan de economische structuurversterking van Brabant. De programmaliijn Smart Data beoogt meerwaarde uit data te creëren voor economische doeleinden en voor de aanpak van maatschappelijke uitdagingen. Noord-Brabant wil zich ontwikkelen tot een vooraanstaande data-techregio in Europa.

Dit kan worden bereikt door als provincie, samen met brancheorganisaties zoals FME en Metaalunie, clusterorganisaties en mkb-bedrijven, te werken aan het dichterbij halen van maatschappelijke vergezichten op het gebruik van data. Het gaat om in het bijzonder om de combinatie van data enerzijds en de topclusters hightech en maintenance; life sciences; agrofood en logistiek/supply chain anderzijds. We willen dat bereiken door projecten te ondersteunen die dragend zijn bij de concretisering van de vergezichten.

Argumenten

1. Instemmen met de uitwerking van de twee actielijnen datacompetentie en datadelen en start van de twee projecten Data Value Center Smart Industry en Realisatie testomgeving Digitale Fabrieken binnen de programmaliijn D smart data als onderdeel van het reeds vastgestelde 'Uitvoeringsprogramma innovatie hightech systemen en materialen 2017-2020, waarin wordt ingezet op dataficatie van de economische topclusters binnen het Economisch Programma Brabant 2020.

1.1 *Brabant bevindt zich in een uitstekende positie om met de topclusters economische en maatschappelijk kansen te verzilveren in de data-economie*

Brabant heeft een aantal sterke clusters zoals de hightech maakindustrie, life sciences, agrofood en logistiek. Dataficatie van deze clusters kan een enorme, positieve impact op economie en samenleving hebben. In de clusters zijn al veel data aanwezig. Als die op de juiste manier worden verwerkt, kan dat leiden tot het optimaliseren van (productie-)processen, nieuwe product-marktcombinaties, het ontstaan van nieuwe bedrijven en het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen.

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

1.2 Dataficatie draagt bij aan de oplossing van maatschappelijke opgaven als een veerkrachtige arbeidsmarkt, verduurzaming en de verwezenlijking van een circulaire economie

Dataficatie vraagt in alle topclusters om adequaat opgeleide talenten op alle niveaus. Het gaat zowel om de huidige als om aankomende professionals. Dat betekent dat er kansen op de arbeidsmarkt komen voor nieuwe groepen mensen die zich laten omscholen. De verwachting is dat er een migratie op de arbeidsmarkt in deze richting zal plaatsvinden. De toepassing van data bij het voorspellen van bijvoorbeeld onderhoud draagt bij aan verdere verduurzaming van producten en processen. Het optimaliseren van productieprocessen leidt daarnaast automatisch tot flinke vermindering van materiaal- en energiegebruik. Door data slim toe te passen in logistieke ketens wordt de overgang naar een circulaire economie verder versneld en de CO2-emissie verminderd.

1.3 Dataficatie is noodzakelijk om de concurrentiepositie van mkb-bedrijven in Brabant te behouden en/of te verstevigen.

De kennis van en ervaring met gebruik en verwaarding van data bij het mkb is onvoldoende om zijn concurrentiepositie te behouden en/of te verstevigen. Tegelijkertijd hebben de bedrijven een grote behoefte om met het onderwerp aan de slag te gaan. Uit de [Marktanalyse smart data](#) van de BOM blijkt dat 90 procent van de bedrijven behoefte heeft aan ondersteuning bij het benutten van dataficeringskansen. Het Brabantse ecosysteem rond dataficatie heeft een impuls nodig om deze kansen effectief en efficiënt uit te baten. Om het mkb in de topclusters concurrerend te houden en om de mogelijkheden voor Brabant te benutten om een vooraanstaande data-techregio te worden, zijn investeringen nodig.

1.4 De programmalijn is in nauwe samenwerking met triple helix opgesteld.

Op het wereldtoneel van dataficatie maakt een beperkt aantal partijen de dienst uit. Om de competitie aan te gaan is het daarom van belang voldoende massa te creëren. Dat kan door bundeling van initiatieven, ontwikkeling van nieuwe bedrijvigheid en door het bijeenbrengen van datastromen. Bedrijven, kennisinstellingen, onderwijs en brancheverenigingen hebben in nauwe samenwerking met de provincie en de BOM de projecten binnen de programmalijn opgesteld. Ruim vijfhonderd bedrijven en vier kennis- en onderwijsinstellingen erkennen de noodzaak en meerwaarde van gezamenlijk optrekken. Zo zijn de brancheorganisaties en intermediaire partijen

verantwoordelijk voor het betrekken van de bedrijven, de kennisinstellingen voor de juiste competenties en overheden financieren mee.

1.5 Rol van de provincie is gericht op het verbinden van partijen, aanjagen en financieren

Zoals beschreven in het Economisch Programma Brabant 2020, is het de rol van de provincie om bij te dragen aan structuurversterking. Voor veel individuele bedrijven is dataficatie een te grote opgave om zelfstandig te implementeren.

In deze programmaliijn kiest de provincie daarom voor het faciliteren, verbinden en financieren van activiteiten die de topclusters versterken.

De nadruk ligt op kennisontwikkeling bij het mkb, versterking van ecosystemen en het bevorderen van valorisatie van data.

De rol van de provincie sluit hiermee aan op die van organisaties als het rijk, de clusters en de brancheorganisaties. Het doel is dat alle topclusters uiteindelijk kunnen accelereren.

1.6 De programmaliijn richt zich op een aantal vergezichten op het gebied van de topclusters high tech en maintenance; life sciences; agrofood en logistiek/supply chain

De vergezichten betreffen oplossingen op de langere termijn voor een vitale, wendbare en inclusieve economie, groei van bedrijvigheid en werkgelegenheid. De vergezichten zien er als volgt uit:

A: hightech en maintenance (maakindustrie): voor fabricage op maat kom je naar Brabant. Hier vind je een productie van hard- en software van wereldklasse.

Dataficatie maakt het onderling verbinden en slim aansturen van machines mogelijk. Deze verbinding betreft niet alleen de apparaten in een individuele fabriek, maar ook de interactie tussen apparaten bij bedrijven onderling en die bij hun toeleveranciers. Bedrijven in de hightech maakindustrie kunnen door dataficatie hun efficiëntie vergroten en door samenwerking nieuwe verdienmodellen creëren. Daardoor kunnen ze sneller, duurzamer en goedkoper produceren. Ze leveren maatwerk van duurzame kwaliteit en dragen daardoor bij aan een circulaire economie.

B: life sciences: gezond ouder worden, zelfstandig en verbonden met behulp van gepersonaliseerde (medische) datadiensten uit Brabant.

Het idee is mensen in de thuissituatie zo lang mogelijk de juiste zorg te bieden, de kosten van de gezondheidszorg te beperken, ondernemerschap te versterken. De focus ligt op innovaties op het gebied van preventie en zelfzorg. Data-innovaties bieden hier uitkomst: snel te ontwikkelen en te implementeren, goed op te schalen en te exporteren.

C: agrofood: Brabant als mondiale, digitale draaischijf voor duurzame agrofood.

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

Het gebruik van data kan leiden tot de ontwikkeling van nieuwe gewassen, precisielandbouw, efficiënte distributie, circulariteit (hergebruik) en balans in vraag en aanbod. Zo kunnen we op de langere termijn goed, gezond, veilig, duurzaam en betaalbaar voedsel produceren, met behoud van biodiversiteit, en verspilling voorkomen.

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

D: logistiek: digitale deur-tot-deuroplossingen vormen de wereldstandaard in de logistiek.

Brabant als coördinatiepunt voor mondiale supply chains. De innovatie-inspanningen richten zich op het ontwikkelen van een open ICT infrastructuur voor de logistieke sector en synchromodaliteit: het bevorderen van geïntegreerd multimodaal vervoer.

1.7 de provincie start met twee initiatieven die een voorwaarde vormen om vervolgstappen te kunnen zetten. Het gaat om een eerste uitwerking van de actielijnen datacompetentie en data delen, voor het vergezicht hightech/maakindustrie.

De twee onderstaande projecten zijn onmisbaar om vervolgstappen te kunnen zetten. Bovendien zijn ze uit te breiden naar alle topclusters. De projecten vormen een eerste, noodzakelijke stap waardoor bedrijven zich kunnen ontwikkelen in datacompetentie. Vervolgstappen zijn dan nieuwe datadiensten, nieuwe verdienmodellen en de ontwikkeling van nieuwe economische waarde. Met name mkb-bedrijven zullen in deze stappen meer gaan samenwerken: in een cluster, in de keten van toeleveranciers of in verrassende nieuwe consortia.

Data Value Center Smart Industry

Betrokken partijen: JADS, FME, Brainport Industries, TNO, SURF, ministerie van EZK (medefinancier), BOM, Big Data Value Center, landelijk bureau Smart Industry en Brainport Development.

Activiteiten: Ondernemers informeren, motiveren, trainen en begeleiden om meer waarde te halen uit data. Daarnaast is het DVC een veilige omgeving voor mkb-bedrijven om te experimenteren met het uitwisselen en bewerken van data en het ontwikkelen van nieuwe dataproducten en -diensten.

KPI's en resultaten 2018/2019: Bij realisatie ontstaat een nieuwe publiek-private samenwerking die, eveneens financieel ondersteund door het rijk, een state-of-the-art informatie- en testfaciliteit met landelijk bereik oplevert. Minimaal vierhonderd mkb-bedrijven worden bereikt.

Algemene informatie:

Processen in de maakindustrie worden steeds meer gedreven door data. Het Data Value Center biedt ondernemers voorlichting, training, experimenteeruimte en een veilige plek voor het uitwisselen en bewerken van data en ontwikkelen van nieuwe businessmodellen.

De doelgroep van het Data Value Center bestaat uit grote en kleine bedrijven in de hightech maakindustrie. In Brabant zijn dit circa 6000 bedrijven, waaronder de leden van Brainport Industries, High Tech NL, FME, KMU en het Mikrocentrum. Door intensieve samenwerking met de fieldlabs van Smart

Industry heeft het Data Value Center een landelijke dekking. Alle maakbedrijven in Nederland kunnen voor hun datastrategie bij het Data Value Center terecht.

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

De dienstverlening van het Data Value Center bestaat uit:

1. concrete adviezen en tools waarmee ondernemers direct aan de slag kunnen;
2. een centraal loket waar praktische kennis en informatie beschikbaar is;
3. een veilige omgeving om te experimenteren met data ('bring your own data');
4. begeleiding van ondernemers bij het ontwikkelen van nieuwe dataproducten en -diensten.

Het consortium van partijen maakt het Data Value Center uniek. Door het slim bundelen van kennis en expertise ontstaat een hotspot op het terrein van dataficatie. Denk aan het opleidingsaanbod van o.a. JADS, het toegepast onderzoek van TNO, de veilige infrastructuur van SURF, de vaardigheden van de BOM op het gebied van business development en het netwerk van hightech bedrijven in Brabant en binnen het programma Smart Industry.

Digitale Fabrieken

Betrokken partijen: Brainport Industries, TNO, Technische Universiteit Eindhoven, Fontys.

Geïnteresseerde Bedrijven: o.a. AAE, KMWE, IJssel Technologie, Softwareport, VDL GL Precision, Batchforce, Sentech, CNC consult & automation.

Activiteit: Doel is een aantal voorbeelden te realiseren waar mkb productiebedrijven kunnen zien hoe een digitale fabriek werkt. Ze kunnen er ontdekken hoe ze digitalisering in hun eigen bedrijf kunnen implementeren en daarmee hun concurrentiepositie kunnen verbeteren.

KPI's en resultaten 2018/2019: projecten worden ontwikkeld die het veilig en efficiënt delen van data van individuele machines, apparaten en productieprocessen mogelijk maken. De projecten vormen een springplank voor nieuwe datagedreven toepassingen.

Algemene informatie: bedrijven moeten in staat zijn op een gecontroleerde manier gegevens te delen. Steeds vaker gebeurt dit delen 'door de fabrieksmuren heen', bijvoorbeeld van machine-, productie of procesgegevens. Deze data vormen de basis voor nieuwe smart industry concepten zoals flexibel produceren, samenwerken in de keten en foutloos produceren. Ook maken deze concepten het mogelijk om nieuwe productietechnieken, zoals 3D-printen, te integreren in bestaande productieprocessen.

2. hiertoe de begroting 2019 te wijzigen met €2,55 miljoen, en dit te dekken uit Reserve Investeringsagenda Economische Structuurversterking 3^e tranche.

2.1 Financiële middelen zijn nodig om de gestelde ambities te behalen

De gevraagde inzet is bedoeld voor de verdere digitalisering van onze economische topclusters en voor verrijking en versterking van hun kennispositie. Daardoor zullen de aantrekkingskracht en het concurrentievermogen van Brabant toenemen, met als gevolg dat het makkelijker wordt talent aan te

trekken en dat andere, verwante bedrijven zich hier zullen vestigen. Met de programmaliijn en de daaruit voortvloeiende projecten dragen we bij aan de werkgelegenheid en aan de vergroting van het innovatievermogen van het Brabantse mkb. Dat kan daarmee weer een bijdrage leveren aan het oplossen van maatschappelijke opgaven.

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

2.2 de KPI's geven een goed beeld van de resultaten van de programmaliijn

Om de resultaten te meten zijn de volgende Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's) geïdentificeerd door de provincie.

Output / throughput	Doelstelling	
	2019	2020
Aantal testomgevingen *	2	2
Aantal bedrijven dat gebruikmaakt van de faciliteiten of deelneemt aan de projecten	100	250
Aantal ontwikkelde en begeleide businesscases	4	5
Aantal mkb-ondernemers en -werknemers dat cursussen, leergangen en demonstraties volgt in het Data Value Center	200	400
Aantal ontwikkelde datagedreven toepassingen (bij Digitale Fabrieken)	8	10
Realisatie van een sluitend businessmodel voor het DVC	1	1
Ingevulde datamaturiteitsscans	50	200

* genoemde aantallen betreffen het totaal van nieuwe en doorlopende activiteiten

2.3 We volgen de handelswijze van de financiële ladder (zie bijlage)

We zullen zo veel mogelijk gebruikmaken van bestaande financieringsinstrumenten. Dat betekent dat we als provincie zoveel mogelijk de [financiële ladder gebruiken](#), zoals deze met de Staten is afgesproken. De gevraagde middelen worden uitsluitend ingezet voor initiatieven die niet vanuit bestaand instrumentarium gefinancierd kunnen worden en waarvan de risico's en kosten niet door bedrijven zelf gedragen kunnen worden.

2.4 De investeringen leiden tot een multiplier-effect

De provincie hanteert als uitgangspunt dat tegenover publieke investeringen een bijdrage van derden (bedrijven en andere publieke partijen) moet staan. Wij zullen middelen die zijn bedoeld als voorfinanciering daarom alleen investeren als de bijdragen van derden zijn zeker gesteld. Zo is er momenteel cofinanciering van het Rijk voor het Data Value Center verzekerd en investeren bedrijven, Tu/E en TNO in de Digitale fabrieken

Verder zijn alle bijdragen impulsversterkend. Dat wil in dit geval zeggen dat door een eenmalige bijdrage van de provincie (en het rijk, in het geval van het Data Value Center) de samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en kennisinstellingen zo kunnen worden opgezet dat die een start mogelijk maken met een opschaalbare data-infrastructuur. Dit betekent dat ook mkb'ers uit andere clusters gebruik gaan maken van de opgedane kennis en ervaring.

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

Kanttekeningen

- 1.1 De provincie is één van de partners van de deelprojecten binnen de programmaliijn Smart Data. Om de beoogde resultaten te halen, is inzet nodig van alle betrokken bedrijven en kennisinstellingen waarmee dit deelprogramma is opgesteld. De betrokkenheid van de partijen wordt vooraf zeker gesteld door een samenwerkingsverklaring.
- 1.2 De voorstellen voldoen niet volledig aan de ijkpunten van de investeringsstrategie. Zo zijn de bestedingen in deze fase niet revolverend in de zin dat het geld direct terugkomt naar de provincie. Wel is er sprake van maatschappelijke revolverendheid en een financieel revolverende ambitie. De maatschappelijke revolverendheid ontstaat vanwege het vliegwieleffect doordat de komende twee jaar bijna duizend mkb bedrijven in contact komen met data oplossingen waarmee ze binnen en buiten hun bedrijf economische waarde creëren. Hierdoor draagt dit voorstel bij aan de werkgelegenheid, het vestigingsklimaat en de maatschappelijke uitdagingen (zoals eerder aangegeven). Daarnaast wordt gestreefd naar een financiële revolverendheid omdat de twee initiatieven zichzelf willen continueren en er opschaling plaatsvindt naar de andere clusters. De financiële inzet is hiermee deels revolverend te noemen.
De nu gevraagde besteding in de ontwikkeling van het publiek-private Data Value Centre betreft de aanloopkosten. Na twee jaar stopt deze bijdrage van de provincie. Onderdeel van het traject is het creëren van een sluitend businessmodel voor het DVC. Dit is ook als KPI opgenomen. Door de BOM medeverantwoordelijk te maken voor de start van de organisatie en door als provincie zitting te nemen in de programmaraad, sturen we erop dat het DVC na twee jaar zelfstandig kan voortbestaan. Dan kan het ook worden opengesteld voor mkb'ers in andere clusters waardoor er een zeer waardevolle opschaling kan plaatsvinden
De investering in het project Digitale Fabrieken is een impulsversterking die na twee jaar (2019-2020) moet leiden tot een doorlopend initiatief met:
 - een organisatie die de open standaard beheert en stimuleert;
 - een exploiteerbare test-, ontwikkel- en validatieomgeving die gebruikt kan worden voor het versnellen van nieuwe toepassingen in alle topclusters. Deze omgeving kan bovendien dienen als r&d-omgeving voor toekomstige innovaties.

Financiën

Hightech systemen en materialen maakt onderdeel uit van programma 04 Economie, productgroep 04.02 economisch programma Brabant. De dekking

voor het Uitvoeringsprogramma innovatie Hightech Systemen en Materialen 2017-2020 is afkomstig uit de 3e tranche Investeringsagenda, Economische Structuurversterking. In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de provinciale financiering.

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

Activiteiten 2019-2020	Provinciale Begroting
D1: Data Value Center	€ 550.000
D2: Digitale Fabrieken	€ 1 650 000
D3: Proces- en ontwikkelkosten	€ 350 000

Toelichting op financiering:

D1: De provincie levert een bijdrage van € 550.000,- op het plan van € 1.800.000,- in samenwerking met EZK dat € 450.000,- financiert. Het overige deel brengen de partners in. De bijdragen van provincie en rijk worden gebruikt voor activiteiten als het vergroten van inzicht door voorlichting en communicatie; praktisch kennismaken met dataficatie en data delen; verbinding leggen tussen mkb-bedrijven en initiatieven op het gebied van dataficatie. Met het Data Value Center sluiten wij aan op de financiële betrokkenheid van het ministerie van EZK. De doelstellingen passen naadloos in de mkb-agenda van het ministerie. Hierdoor ontstaat een nog bredere betrokkenheid van het mkb en een mooie multiplier van de provinciale middelen.

D2: De provinciale bijdrage van € 1.650.000,- op een totale begroting van € 3.300.000,- wordt gebruikt voor niet-rendabele activiteiten. Het gaat bijvoorbeeld om de ontsluiting van data op verschillende locaties, de ontwikkeling van een testomgeving voor veilige datadeling en het testen van nieuwe datagedreven toepassingen. De materiële kosten bestaan uit communicatienetwerken om individuele machines en/of bedrijfsnetwerken aan te sluiten; de software om de omgeving operationeel te monitoren en beveiligen; de ontwikkeling van een blauwdruk voor het open ecosysteem waarop mkb-bedrijven en ICT-leveranciers datadiensten kunnen toeleveren en afnemen. De partners brengen de overige bedragen in.

D3: De programmaliijn Smart Data vormt de basis waarop we in het innovatieprogramma HighTech Systemen en Materialen de komende jaren zullen voortborduren. Op basis van de eerste projectresultaten van datacompetentie en data delen en de uitwerking van databusiness en datatalent, volgt volgend jaar de verdere uitrol en invulling van de vier actielijnen in onderlinge samenhang en in de crossovers met de andere topclusters. Hiermee zijn proces- en ontwikkelkosten gemoeid.

Raming

In de raming wordt voor de komende periode de volgende inzet van middelen voorzien.

	2019
D1	€ 550.000
D2	€ 1 650 000
D3	€ 350 000

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

Europese en internationale zaken

Een belangrijke reden om in te zetten op dataficatie is de concurrentiekracht van Brabant en de potentie voor de groei van onze werkgelegenheid. Onderzoeken laten zien dat de Europese data-economie de komende jaren in een flinke groeiversnelling raakt. Dat biedt voor Brabant zowel perspectief – zeker gezien de goed ontwikkelde datamarkt in Nederland – als risico's, bijvoorbeeld als ons mkb-bedrijfsleven onvoldoende in staat is op deze snelle ontwikkelingen aan te haken. Digitalisering staat in Europa hoog op de (politieke) agenda. Met onze aanpak worden Brabantse bedrijven en kennisinstellingen beter in staat gesteld om aan te haken op Europese programma's en trajecten zoals Horizon 2020, Interreg, OpZuid, Manunet en Vanguard. Hiermee zet de provincie in op het verder multipliceren van haar eigen middelen.

Planning

Met het vrijmaken van de gewenste middelen door uw Staten kunnen we overgaan tot de verdere uitwerking van de voorliggende programmaliijn Smart Data. De programmaliijn heeft een looptijd van twee jaar. We houden u op de hoogte via de reguliere PenC-cylus. Met dit dossier heeft GS PS inzicht gegeven in de investering voor het uitvoeringsprogramma deel D 'smart data' voorafgaand aan de begrotingsbehandeling van 9 november.

Datum

23 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4422830

PS: 4433531

Bijlagen

- 1: Toetsing op ijkpunten investeringsagenda
- 2: Financiële wijziging begroting
- 3: Inhoudelijke wijziging begroting
- 4: Infographic Smart Data

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: mevrouw M. Wijnstekers, (073) 681 22 25,
mwijnstekers@brabant.nl, eenheid Opdrachtgeverschap en P&O van directeur
NHL1.

Opdrachtnemer: de heer W.F.M. van Dijk, (073) 681 23 05,
vvdijk@brabant.nl, eenheid Regionale Economie van directeur NHL2.